INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

teodor mazilu

„ÎNAINTE DE A FI SCRIS BARIERA, AM JUCAT FOTBAL CU VOINESCU“

În galeria scriitorilor români care scriu despre sport, Teodor Mazilu este o figură oarecum singulară. Mazilu are o modalitate proprie în contemplarea spectacolului sportiv. Nefiind un om de tumult, el filtrează în liniște gesturile mari și mici ale sportului, pentru a le condensa în cîteva gînduri și sentimente care refac, miraculos, întreaga frumusețe a actului sportiv.

Teodor Mazilu nu este un cronicar la zi. El nu are obsesia unui **penalty** ratat, pentru simplul fapt că **mai profunda înțelegere a sportului** a fixat, undeva, această situație doar aparent spectaculoasă. El nu are revolta banală a spectacolului supărat pe arbitru, pentru simplul fapt că **mai profunda înțelegere a sportului** l-a înzestrat cu o clemență firească. În sfîrșit, el nu participă excesiv la bucuria victoriilor sau la tristețea înfrîngerilor, pentru că, mai mult decît alții, confundă, cu bună știință, aceste două cupe — reacție logică și, dacă vreți, filozofică față de extremismul care întunecă de atîtea ori albastrul pur al stadionului.

Cu Teodor Mazilu am avut prilejul să fiu în destule colțuri ale lumii. Am fost împreună, acum cinci ani, pe Centomila, în finala campionatului european. Am fost împreună, într-o toamnă, la Lisabona, martori stupefiați ai unei înfrîngeri ciudate. Am fost împreună la Guadalajara și la Ciudad de Mexico. Iată de ce, interviul de astăzi este doar un infim extras dintr-o lungă și pasionantă — pentru mine — convorbire pe temele sportului.

— De ce scrii despre sport, Teodor Mazilu ?

— Pentru că, înainte de a fi scris „Bariera“, sau „Proștii“, sau „Ipocrizia disperării“, am jucat fotbal, într-o echipă cu marele Voinescu, și într-un liceu din care s-au ridicat Ozon și Nicușor. Ca să fiu foarte exact, am jucat inter-stînga și nu am avut preferințe pentru piciorul stîng sau drept cînd a trebuit să trag la poartă.

— Mărturisesc că...

— Dă-mi voie... Acesta nu este singurul motiv. Fotbalul ar putea captiva și pe un scriitor care n-a lovit mingea cu piciorul. Fotbalul anilor din urmă depășește cu mult cadrul gazonului. Aș înclina să spun (chiar) că, în ultima vreme, fotbalul este, într-o măsură mai mare, o proecupare a spectatorilor decît a fotbaliștilor. Marile migrații ale suporterilor care traversează mări și oceane pentru a trăi 90 de minute de fotbal depășesc importanța unui meci, fie el și unul pentru Cupa campionilor. Această migrație este, pînă la urmă, expresia dorinței omului de a trăi într-o colectivitate arzentă, organizată spontan după legile fotbalului. În fața unui asemenea fenomen, mi se pare normal ca un scriitor să se apropie de fotbal, acest frumos pretext în lupta împotriva oboselii.

Ca să fiu sincer, nici acest motiv nu epuizează argumentele pentru care scriu despre fotbal. Dacă vrei, ca unul care am cunoscut destui fotbaliști, aș vrea să fac mărturisirea scandaloasă — pentru cei neinițiați — după care fotbaliștii, în unele situații, nu sînt mai puțini rafinați decît intelectualii, și cînd spun asta nu mă gîndesc la problema „un-doi“-urilor sau a jocului la ofsaid, ci chiar la probleme în care intelectualii joacă pe teren propriu sau at-home, cum spun englezii... În sfîrșit, scriu despre fotbal pentru că îmi face plăcere să-mi amintesc de faptul că am jucat fotbal. În fond, degeaba ești genial dacă te dor rinichii, după cum la fel de zadarnică este sănătatea de fier dacă mintea și inima nu înregistrează nici un fel de nuanță.

— Ce fel de fotbal vă place mai mult ?

— Îmi plac englezii. Îmi place spiritul lor ofensiv. Acest lucru se vede încă înainte de joc. Celelalte echipe doar vin pe teren. Englezii apar. Venirea lor pe teren este o apariție. Și se simte deodată, încă înainte de fluierul arbitrului, faptul că englezii formează o „bandă“ hotărîtă să cîștige sau să piardă atacînd. În aceeași ordine de idei, și doar aparent paradoxal, îmi place apărarea italiană. Îmi place siguranța și liniștea ei. Privindu-i pe apărătorii italieni, îi văd parcă zîmbind adversarului : „Veniți încoace, dragi prieteni, veniți... apropiați-vă... veniți aici, lîngă poarta noastră, ca să vedem ce știți !“. În fond, deși iubim spiritul ofensiv în fotbal, nu văd de ce am atribui jocului în apărare un coeficient mai mic de tehnicitate și profesionalism. E adevărat, unele echipe au o tehnică rudimentară a jocului în apărare. Cu italienii, însă, este altceva. Italia a reabilitat acest joc și a dat o mare complexitate fotbalului.

— Ce jucător român vă place mai mult ?

— Incontestabil, Dinu. El este unul dintre puținii noștri jucători, dacă nu singurul, care, avînd cunoștințele necesare despre fotbal, adică avînd pregătirea teoretică indispensabilă, are și vitalitatea necesară aplicării teoriei în practică. Desigur, că în fotbalul nostru există și mulți alți jucători de talent. Dinu îmi pare a fi, însă, cel mai dotat pentru a face față tuturor asprimilor fotbalului — și cînd spun asprimi, nu mă gîndesc doar la angajamentul fizic... În afară de Dinu, îmi plac cei despre care se spune că sînt artiști. Îmi place Dumitru, îmi place Dobrin, Dumitrache. Ei sînt jucătorii soluțiilor originale. Nu întîmplător, în momentul în care mingea ajunge în piciorul unui astfel de jucător, tribuna freamătă. În aceste momente, tribuna așteaptă o soluție originală, adică o soluție la care ea nu se gîndește încă, dar pe care o așteaptă.

— Ați însoțit deseori echipa națională. Care este amintirea cea mai frumoasă ?

— Meciul de la Budapesta, din 1972. Meciul acela fără precedent, ca performanță. Se vorbise atît de mult despre tradiția jocurilor româno-ungare, încît îți era frică să te gîndești la deznodămîntul acelui joc. Cu atît mai mare admirația pentru echipa care a realizat acel 1—1... Și cînd mă gîndesc la jocul de la Budapesta, impresia acelei după-amieze nu poate fi adumbrită de înfrîngerea la limită în meciul al treilea, la Belgrad, care face parte doar din lista nesfîrșită a rezultatelor decise în afara echilibrului de forțe, în urma unei simple întîmplări.

— Și amintirea cea mai puțin frumoasă ?

— Mi-a părut rău de meciul pierdut la Lisabona, în anul 1968. Rămîn la părerea că acel meci ar fi putut să nu fie pierdut. Îmi amintesc, la Lisabona, după meci, l-am văzut pe Coman, portarul învins. A spus în hol : „Eu am murit aici, la Lisabona !“ A fost un fel de strigăt al jucătorului. El a simțit mai mult decît au simțit alții. E și acesta un motiv pentru care mă simt bine în mijlocul jucătorilor de fotbal... Apropo de amintirile mai puțin frumoase. Probabil că cea mai neplăcută este legată de acel 0—6 de la Madrid. Dar meciul de la Madrid intră mai curînd în zona tragicomicului. Îmi aduc aminte, cu cîteva zile înainte de plecare, am făcut o intervenție — singura mea intervenție în lumea fotbalului. L-am implorat la telefon pe antrenorul Teașcă să renunțe la ideea năstrușnică de a alcătui echipa pe care a alcătuit-o. Aveam, într-adevăr, o formație uluitoare. Titi Teașcă pornea la drum cu un atac în care Ozon era demult la apusul carierei, Marin Voinea nici măcar nu o începuse, iar Ivansuc refuza literalmente să joace fotbal... Revenind la Lisabona, la acel 0—3, aș vrea să spun că l-am apreciat pe Angelo Niculescu pentru felul în care a gîndit această înfrîngere. Acolo, la Madrid, el și-a dat seama pe cine va putea conta în meciurile următoare. Găsesc că această departajare, după numai 90 de minute, este o performanță profesională.

— Cum vedeți începutul noului sezon ?

— Îl aștept cu mult interes. Vreau să-ți fac și o destăinuire. Dacă ai citit lista transferărilor, ai văzut poate că un jucător, Bajno, a plecat de la Steaua tineret și a ajuns la Jiul. Acest tînăr Bajno este nepotul meu. Copilul surorii mele. Copil e un fel de a spune. E voinic și aleargă bine. Joacă mijlocaș. Sînt nerăbdător să văd ce va face nepotul meu în fotbalul primei divizii.

— Am auzit de o carte despre fotbal.

— Am și început, împreună cu Eftimie Ionescu, un dialog pe temele fotbalului. Un dialog care va încerca să pătrundă în sufletul jucătorilor, însoțindu-i pretutindeni.

— Ce părere aveți despre apropiatul meci cu R.D. Germană ?

— Am o mare încredere în fotbaliștii noștri. Știu că își cunosc puterile. Mai știu și eu unele lucruri. Știu, de pildă, că cele două echipe sînt de forțe apropiate — ca randament. Știu că fotbaliștii români au un bagaj tehnic superior. Mai știu că fotbaliștii germani aleargă mai mult — n-am spus mai bine. Cred că e și normal ca o țară în care o femeie aleargă 10,8 să aibă fotbaliști care să alerge mai mult și mai repede. Deci, raportul de forțe este unul de egalitate. Dacă revedem ultimele trei meciuri România—R.D. Germană, ne dăm seama că acest raport de egalitate a fost păstrat. Acum 6 ani, în R.D. Germană, gazdele au cîștigat, pare-mi-se, dintr-un penalty. A fost, să zicem așa, un amănunt în afara echilibriului general. În meciul revanșă, de la București, golul cu care au cîștigat fotbaliștii germani a fost de asemenea rodul unei întîmplări corelate cu greșeala portarului nostru. Echilibrul general de forțe s-a păstrat și acum două luni, la București. Golul lui Dumitrache a fost rodul unei întîmplări foarte inteligent exploatate. Așadar, există un raport de forțe sub semnul egalității. În aceste condiții, probabil că va ieși învingătoare echipa mai bine pregătită din punct de vedere psihic. Dar vai, să nu cumva să se interpreteze că ar fi nevoie de un psiholog. Ar strica totul. Adevăratul psiholog este antrenorul, adică omul care, vrînd-nevrînd, a pătruns în sufletul tuturor jucătorilor săi. Psihologii improvizați au doar posibilitatea de a strica totul, fără să-și dea seama.

Ioan CHIRILA

CU CITITORII ● DIALOG

● FRUCTELE NEPĂSĂRII. „Sumată redacție, Acum, în timp ce toate echipele, indiferent de categoria în care activează, accelerează ritmul pregătirilor în vederea noului sezon competițional, noi, componenții divizionarei C, Sportul Ciorogîrla, ne aflăm într-un mare impas, traversăm o perioadă extrem de critică, trăim clipe de profunde regrete. Și toate acestea grație conducerii — dacă poate fi numită așa, pentru că în realitate a existat doar cu numele ! — asociației noastre care, ÎMPOTRIVA/ VOINȚEI NOASTRE, A JUCĂTORILOR, ÎMPOTRIVA DORINȚEI FERME A SUPORTERILOR ECHIPEI (întreaga comună) — a hotărît, tam-nesam, să ne ofere ploconul unei asociații sportive bucureștene (ICSIM), pentru ca aceasta să ne ia locul în Divizia C. Fuziunea n-a fost încă parafată, dar tratativele sînt aproape terminate. Repetăm, pe noi jucătorii nimeni nu ne-a întrebat nimic. În al doilea rînd, știam că o astfel de contopire nu se poate face decît în urma HOTĂRÎRII ADUNĂRILOR GENERALE ale celor două asociații în cauză. Nu ne amintim să fi participat vreodată, la o asemenea adunare ! Cum s-a ajuns, totuși la un tîrg de natura celui pe cale de a se materializa între Sportul Ciorogîrla și I.C.S.I.M. ? Argumentul principal și... oficial al celor ce au hotărît desființarea echipei ar fi acela că noii „părinți“ ai Sportului s-ar fi angajat solemn SĂ REAMENAJEZE BAZA NOASTRĂ DIN CIOROGÎRLA. Sigur, intenția nu-i rea, argumentul are premize. Dar, pentru cine să se mai amenajeze terenul dacă echipa va fi transferată în București ? Asta nu prea înțelegem. Cu atît mai mult e greu de înțeles, cu cît pînă acum prea puțini s-au interesat de soarta noastră. Am avut multe necazuri, ne-am zbătut și singuri am amenajat, așa cum am putut, terenul pe care jucăm, cele mai multe deplasări le-am făcut pe cont propriu și, iată, acum, ne aflăm în situația de a ne vedea toate eforturile irosite. Sîntem TOȚI NĂSCUȚI ȘI CRESCUȚI ÎN CIOROGÎRLA, JUCĂM FOTBAL DE PLĂCERE, VREM SĂ RĂMÎNEM ÎMPREUNĂ, să reprezentăm, pe măsura puterilor noastre, comuna în competiția la care participăm ; indiferent de greutățile pe care le vom întîmpina în viitor și vor fi destule, de asta sîntem siguri. Am relatat toate acestea pentru a face cunoscută opiniei publice amara noastră poveste pe cale de a deveni fapt împlinit. Echipa de fotbal din Divizia C, Sportul Ciorogîrla...“

N.R. În numele căreia semnează jucătorii M. Țoncu, I. Popescu, Alex. Anghel, N. Marin, I. Ghiță. Sublinierile din scrisoarea primită ne aparțin. Le-am făcut pentru a reliefa ideile asupra cărora dorim să insiste și să-și spună părerea atît forurile locale din frumoasa comună de lîngă București, cît și Consiliul județean pentru educație fizică și sport Ilfov.

● SĂ FIM MAI REALIȘTI. Dan Băjea, din Brezoi — Vîlcea s-a bucurat zile în șir după frumoasa performanță a Chimiei din orașul de pe malul Oltului, care și-a înscris spectaculos numele pe Cupa României. **„A fost magnific, băieții n-au precupețit nici un efort, au jucat splendid, s-au dăruit total. Victoria lor a fost absolut meritată, indiscutabilă, minunată...“.** Fără îndoială, că **Haidu, Gojgaru, Donose, Stana, Pintilie** au făcut risipă de energie pentru a cîștiga Cupa. Fără îndoială că pentru performanța pe care au realizat-o merită, cu prisosință, calde și sincere felicitări. Dar, de la aceste adevăruri și pînă la... a selecționa în lotul național, care se pregătește pentru meciul cu R.D.G., de la Leipzig, cel puțin doi-trei jucători de la Chimia Rm. Vîlcea, este o cale lungă, lungă, propunerea cititorului din Brezoi ținînd de domeniul subiectivismului local ridicat la rangul de principiu absolut. Să nu exagerăm, stimate tov. **Băjea.** Să urăm vîlcenilor dumneavoastră mult succes în Cupa cupelor, în meciurile cu Glentoran Belfast și să-i lăsăm pe Dinu, Dumitru, Nunweiller, Troi, Sătmăreanu, Marcu și cellalți tricolori să-și vadă de treaba lor, de meciul decisiv de la Leipzig. Adică, mai altfel spus, să fim mai realiști.

● SEMNIFICAȚIILE UNUI EXEMPLU. În cadrul programului de pregătire, proaspăta divizionară C, **Crișana Sebeș,** a susținut, recent, un meci amical cu formația **Constructorul Arad. „În prima repriză** — ne scrie, din Sebeș, **Pavel Bindea — localnicii, cu mulți jucători noi, aduși de prin alte părți, nu s-au regăsit, au jucat brambura și arădenii au marcat trei goluri. La pauză au fost introduși în teren jucătorii cu care echipa a promovat și... 3—3, scorul final al meciului, după un joc vioi, cu multe faze frumoase. Ei, ce ziceți de această poveste ?“...** Care aduce în discuție o problemă de ordin general și permanent în fotbalul nostru: **goana unor cluburi și asociații după jucători de prin alte părți, neglijîndu-se nepermis depistarea, instruirea și promovarea unor elemente de real talent și perspectivă, de pe plan local.** Avem la îndemînă zeci de exemple. Și mult mai semnificative decît cel relatat mai sus.

● MOTIVAȚII-ARGUMENT. „Consider ca foarte bună ideea întineririi echipei naționale — afirmă **Dumitru Stanciu,** din Brăila — **dar nu cu jucători ca Haidu, Velea, Marcu, Sameș, Antonescu, Dudu Georgescu...“.** Dar cu cine ? sîntem tentați să-l întrebăm direct pe cititorul nostru din Brăila. Răspunsul l-am găsit mai jos, în finalul scrisorii pe care ne-a expediat-o : **„De ce n-au fost convocați jucători ca Tătaru, Domide, Iordănescu, Ion Constantin, Oblemenco, Lucescu, Mulțescu, jucători care pot mări eficacitatea liniei de atac a echipei naționale?...“.** De ce ? Iată cîteva motive — argument tov. **Staicu : 1. Iordănescu este accidentat, 2. Tătaru, Domide, Ion Constantin, Lucescu și Mulțescu au jucat slab în returul campionatului trecut, și nu numai în sezonul de primăvară, 3. Un capitol aparte, din punctul de vedere al echipei naționale, îl constituie Oblemenco ; goigeter al campionatului fiind, selecționarea sa s-ar impune de la sine, dar, încercat de două ori, craioveanul nu s-a putut integra tricolorilor.** Și să nu uităm totuși, că atacul **Troi — Dumitrache — Mareu** (Țarălungă) a marcat cinci goluri în meciurile cu Albania și R.D.G. Așa că...

● PE SCURT ●

Laurențiu Mitrache (Slatina) : Jucătorii despre care ne scrieți au fost sancționați la timpul oportun. Au fost cazuri izolate. Iată de ce generalizarea pe care o faceți nu are temei ; **Ionel Meches** (Tîrnova — Arad) : Nu avem datele solicitate ; **Marin Stoian** (București) : Adresați-vă Consiliului municipal București pentru educație fizică și sport, str. Biserica Amzei nr. 6 ; **Costel Marin** (Galați) : A fost o greșeală a celor care au întocmit programul, asupra căruia am revenit în nr. 374, 2. Nu știm ce echipă va antrena, în viitor, Constantin Teașcă ; **Petru Izghireanu** (Lugoj) : Nu avem (nici nu-i posibil) adresele exacte ale foștilor jucători de fotbal. Relații despre Lereter solicitați clubului arădean U.T.A., str. Poetului nr. 1.